

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
Національний університет «Одеська юридична академія»

**ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ:  
НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ВИМІР  
В УМОВАХ ВОЄННИХ ВИКЛИКІВ**

**МАТЕРІАЛИ**  
Міжнародної науково-практичної конференції

*Одеса, 26 квітня 2024 року*

Одеса  
«Фенікс»  
2024

*Рекомендовано до друку вченою радою  
Національного університету «Одеська юридична академія»  
(протокол № 8 від 15.05.2024 р.)*

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**

Є 24      **Європейські орієнтири розвитку України: науково-практичний вимір в умовах воєнних викликів** : матеріали Міжнар.наук.-практ. конф. (Одеса, 26 квітня 2024 р.) / за заг. ред. С. В. Ківалова. – Одеса : Фенікс, 2024. – 1000 с.  
ISBN 978-617-8430-05-4

У збірнику відображено наукові напрацювання вчених, практиків, військовослужбовців у теоретичній та емпіричній площині у сферах філософських основ, загальної теорії та історичних досліджень держави і права, актуальних проблем світових соціально-політичних процесів, соціології та психології в умовах повномасштабного військового вторгнення. Висвітлено питання загроз національній безпеці в їх конституційному вимірі у рамках міжнародного та європейського права, трудового права та права соціального забезпечення, земельного, аграрного та екологічного права, пов'язані з функціонуванням економіки та підприємництва в умовах європейського вибору України. Розглянуто проблеми інформатизації та цифровізації суспільства, захисту інформації та кібербезпеки в умовах військового вторгнення, питання методики викладання іноземних мов, теорії та практики перекладу, проблеми лінгвістики та журналістики. Відображено наукові напрацювання у сферах адміністративного права та процесу, фінансового, морського та митного права, організації та вдосконалення судоустрою, прокуратури, інших правоохоронних органів, адвокатури. Висвітлено питання кримінального права, кримінально-процесуальних аспектів кримінального провадження та кримінологічних особливостей протидії злочинності в умовах воєнного стану, криміналістики, судової експертизи, психології та медицини у забезпеченні судочинства, цивільного та сімейного права, інтелектуальної власності та патентної юстиції, цивільного судочинства, господарського права та процесу. Розглянуто актуальні питання діяльності сучасних бібліотек у закладах вищої освіти, фізичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Збірник розраховано на наукових і науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, практичних працівників у сферах юридичної, економічної, соціологічної, політологічної, психологічної, філологічної наук, журналістики та кібербезпеки тощо.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)»364»»20»(062.552)

*Матеріали видано в авторській редакції*

|                                                                                                                            |     |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <i>Ульянова Галина Олексіївна, Ульянов Олексій Іванович</i><br>СВОБОДА ТВОРЧОСТІ ТА ЇЇ ЗМІСТ .....                         | 657 |
| <i>Бааджи Наталія Пилипівна</i><br>РОЛЬ ТОРГОВЕЛЬНИХ МАРОК У ЦИФРОВОМУ МАРКЕТИНГУ .....                                    | 659 |
| <i>Галунова Лариса Ігорівна</i><br>ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ (НЕЙРОМЕРЕЖ) У ПРАВОВІЙ СФЕРІ .... | 661 |
| <i>Ennan Ruslan</i><br>LEGAL REGULATION OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN THE EUROPEAN UNION .....                             | 664 |
| <i>Кирилюк Алла Володимирівна</i><br>ОСНОВНІ КОНЦЕПЦІЇ ОБ'ЄКТІВ ІНТЕРНЕТ-ПРАВОВІДНОСИН .....                               | 667 |
| <i>Кравченко Олександр Миколайович</i><br>КОМЕРЦІЙНА ТАЄМНИЦЯ ТА КОНФІДЕНЦІЙНА ІНФОРМАЦІЯ БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ .....          | 670 |
| <i>Бугаєць Альона Сергіївна</i><br>РЕГУЛЮВАННЯ ПРАВ НА ОБ'ЄКТИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ЗАСОБАМИ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА ...   | 673 |
| <i>Височин Дмитро Олександрович</i><br>ПАРАЛЕЛЬНИЙ ІМПОРТ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНЦІЇ НА РИНКУ .....            | 675 |
| <i>Hrytseniuk Vladyslav, Golovatyuk Ivan</i><br>THE PROBLEM OF IDENTIFYING INTERNET USERS .....                            | 676 |
| <i>Козир Олександр Олександрович</i><br>ОСОБЛИВОСТІ КОРИСТУВАЦЬКОГО КОНТЕНТУ .....                                         | 678 |
| <i>Ларіонов Владислав Сергійович</i><br>ПРАВОВА ОХОРОНА ТВОРІВ, СТВОРЕНИХ ЗА ДОПОМОГОЮ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ .....            | 680 |
| <i>Шендрік Ірина Сергіївна</i><br>ПРИРОДА ТА СУТНІСТЬ ХУДОЖНЬОГО ОБРАЗУ ЯК ОБ'ЄКТУ АВТОРСЬКИХ ПРАВ .....                   | 683 |

## СЕКЦІЯ 16. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ГОСПОДАРСЬКОГО ПРАВА ТА ПРОЦЕСУ

|                                                                                                                                                                                                                       |     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <i>Подцерковний Олег Петрович</i><br>ЩОДО НАГАЛЬНИХ КРОКІВ УСУНЕННЯ ОКРЕМИХ ПЕРЕШКОД ДЛЯ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО<br>КОМЕРЦІЙНОГО АРБІТРАЖУ В УКРАЇНІ .....                                                              | 685 |
| <i>Будурова Ганна Миколаївна</i><br>НОВЕЛИ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ .....                                                                                                                  | 687 |
| <i>Войнарівський Микола Миколайович</i><br>ПРО ПЕРСПЕКТИВИ ЗАПОЗИЧЕННЯ ДОСВІДУ НІМЕЧЧИНИ ПРИ ВДОСКОНАЛЕННІ АДМІНІСТРАТИВНО-<br>ГОСПОДАРСЬКИХ САНКЦІЙ В УКРАЇНІ .....                                                  | 690 |
| <i>Добровольська Володимира Володимирівна</i><br>ЩОДО ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ПЕРІОД ВОЄННИХ УМОВ ГОСПОДАРЮВАННЯ .....                                                                                             | 692 |
| <i>Згама Антоніна Олександрівна</i><br>ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ПРАВОСУДДЯ: ШЛЯХ ДО СПРАВЕДЛИВОГО ТА ЕФЕКТИВНОГО СУДОЧИНСТВА ..                                                                                          | 694 |
| <i>Квасніцька Ольга Олексіївна</i><br>ДО ПИТАННЯ ПРЕДМЕТА ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ МІСТОБУДІВНОГО ПРАВА .....                                                                                                            | 696 |
| <i>Попелюк Вадим Павлович</i><br>ЩОДО ВПЛИВУ ДЕРЖАВНОЇ ПРОГРАМИ ДОСТУПНОГО ІПОТЕЧНОГО КРЕДИТУВАННЯ ЖИТЛА “Є-ОСЕЛЯ”<br>НА ЖИТЛОВЕ БУДІВНИЦТВО В УМОВАХ ВІЙНИ .....                                                     | 699 |
| <i>Бабалунга Олесь Михайлович</i><br>МІЖНАРОДНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ АРБІТРАЖ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ .....                                                                                              | 701 |
| <i>Велєв Іван Іванович</i><br>ЩОДО АДВОКАТСЬКОГО ГОНОРАРУ У ГОСПОДАРСЬКОМУ ПРОЦЕСІ .....                                                                                                                              | 703 |
| <i>Зарічанський Григорій Віталійович</i><br>СВІТОВИЙ ДОСВІД ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ КРИПТОБІРЖ ТА ОБІГУ КРИПТОВАЛЮТИ ....                                                                                    | 705 |
| <i>Ковалевич Ігор Ігорович</i><br>ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ВИЗНАЧЕННЯ КРИПТОВАЛЮТИ .....                                                                                                                                    | 707 |
| <i>Кубрак Гліб Олегович</i><br>МІСЦЕ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ МСБ В ДЕРЖАВНІЙ ЕКОНОМІЧНІЙ ТА ПРАВОВІЙ ПОЛІТИЦІ УКРАЇНИ В<br>СУЧАСНИХ УМОВАХ .....                                                                          | 709 |
| <i>Ляховецький Олександр Олександрович</i><br>ПЕРСПЕКТИВИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ ЦИФРОВИХ<br>ТРАНСФОРМАЦІЙ З УРАХУВАННЯМ СУЧАСНОГО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСВІДУ .....                             | 712 |
| <i>Попович Павло Олександрович</i><br>ПЕРСПЕКТИВИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРАВА ПРИТРИМАННЯ ЯК ГАРАНТІЙ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКОНАННЯ<br>ДОГОВІРНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ У СФЕРІ ЗЕД(В УМОВАХ ЕВРОІНТЕГРАЦІЇ ТА ВОЄННИХ ВИКЛИКІВ) ..... | 714 |

### *Список використаних джерел*

1. Бевзенко В. Публічне будівельне право України: від доктрини до практичного втілення через європейський досвід. *Право України*. 2023. № 2. С. 33– 51.
2. Стукаленко О. В. Адміністративно-правове забезпечення будівельної галузі : монографія. Київ : Центр учб. літ., 2016. 376 с.
3. Єрмоленко В. М. Містобудівне право в системі права України. *Право. Людина. Довкілля*. 2019. Т. 10, № 4. С. 85–94.
4. Майданник Р. А. Містобудівне право: цивільно-правовий аспект. *Будівельне право: проблеми теорії і практики* : зб. наук. пр. : матеріали Третьої міжнар. наук.-практ. конф., Київ, 4 груд. 2019 р. : в 2 ч. / Мво освіти і науки України, Київ. нац. ун-т будва і архітектури [та ін.]. Київ ; Тернопіль, 2019. Ч. 1. С. 6–8.
5. Ізарова І. О. Містобудівельне право як галузь права. *Право України*. 2011. № 7. С. 229–234.
6. Безклубий І. А. Правові засоби містобудівної сфери у метафізичному вимірі. *Будівельне право: проблеми теорії і практики* : [зб. наук. пр.] : матеріали Другої міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 6 груд. 2018 р.) / М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т будва і архітектури [та ін.]. Київ ; Тернопіль, 2018. С. 7–11.
7. Харитова О. І. Адміністративно-правові відносини (проблеми теорії) : монографія. Одеса : Юрид. літ., 2004. 328 с.

**Ключові слова:** містобудівне право, предмет галузі, містобудівні відносини, містобудівна діяльність, будівельна діяльність, фізичне життєве середовище.

**Keywords:** urban planning law, field subject, urban planning relations, urban planning activity, construction activity, spatial planning, development, private and public interests.

**Попелюк Вадим Павлович**

*Національний університет «Одеська юридична академія»,  
доцент кафедри господарського права і процесу, кандидат юридичних наук, доцент*

## **ЩОДО ВПЛИВУ ДЕРЖАВНОЇ ПРОГРАМИ ДОСТУПНОГО ІПОТЕЧНОГО КРЕДИТУВАННЯ ЖИТЛА “Є-ОСЕЛЯ” НА ЖИТЛОВЕ БУДІВНИЦТВО В УМОВАХ ВІЙНИ**

Наразі житлове будівництво є найбільш соціально значущим сегментом ринку нерухомості, яке внаслідок повномасштабного вторгнення Росії в Україну зазнає величезних збитків. Згідно з даними KSE Institute на першому місці за сумою збитків залишається житловий фонд. Внаслідок бойових дій та регулярних обстрілів щодня збільшується кількість пошкоджених та зруйнованих житлових будинків: станом на січень 2024 року таких понад 250 тисяч будівель. З них – 222 тисяч приватних будинків, понад 27 тисяч – багатоквартирних та 526 гуртожитків. Прямі збитки від руйнувань цих об’єктів оцінюються у \$58,9 млрд. і вони продовжують зростати [1].

Житлове будівництво з початком повномасштабної війни значно скоротилося, оскільки багато забудовників припинили/призупинили свою діяльність і тільки деякі завершували попередні проекти. Такі складні умови господарювання неоднозначно вплинули на сферу будівництва житла.

В Україні для вирішення проблем забезпечення людей житлом направлена державна програма доступного іпотечного кредитування житла “єОселя”, яка запрацювала в жовтні 2022 року, яка в тому числі підтримує житлове будівництво. Відповідно програма єОселя є ваго-

ним стимулом для розвитку будівельної галузі в цілому та первинного ринку житла в умовах війни, оскільки забудовники, які є акредитованими банками-учасниками програми можуть продавати житло, що будується. Більш того, в рамках цієї програми передбачається кредитування тільки за моделями фінансування, за яких покупець стає власником майнових прав на житло, що будується при оформленні кредиту, що забезпечує захист прав позичальників при покупці квартири на первинному ринку.

Діє ця програма в силу постанови Кабінету Міністрів України від 2 серпня 2022 р. № 856 «Деякі питання забезпечення приватним акціонерним товариством “Українська фінансова житлова компанія” доступного іпотечного кредитування громадян України», якою затверджені Умови забезпечення приватним акціонерним товариством “Українська фінансова житлова компанія” доступного іпотечного кредитування громадян України (далі – «Умови») [2] та Правил забезпечення доступного іпотечного кредитування громадян України приватним акціонерним товариством “Українська фінансова житлова компанія” за програмою «єОселя», затверджені Протоколом правління ПрАТ «Укрфінжитло» № 3 від 24.01.2024 року [3].

Програма “єОселя” реалізується Міністерством економіки України спільно з Міністерством цифрової трансформації України та ПрАТ “Укрфінжитло”. Банками-партнерами єОселі є Ощадбанк, Приватбанк, Укргазбанк, Глобус банк, Sky Bank, Укрексімбанк та Sense Bank.

За словами першого віце-прем’єр-міністра України – Міністра економіки України Юлії Свириденко: «Уряд продовжує реалізовувати програму пільгового іпотечного кредитування єОселі, яка користується високим рівнем попиту серед населення. Від початку дії програми кредити вже отримали 6 916 родин. У планах Уряду на 2024 рік видати 12 тисяч житлових кредитів, у 2025 році – 23 тисячі на загальну суму 56,6 млрд грн. Задля цього Мінекономіки разом з “Укрфінжитлом” та банками-партнерами працюють над тим, щоб зробити програму єОселі максимально доступною для широкого кола громадян, розширивши можливості для кредитування об’єктів нерухомості. Відсьогодні, позичальники вже можуть купувати не тільки квартири в багатоквартирних будинках, а й приватні будинки або таунхауси» [4].

За даними Міністерства економіки України з початку 2024 року за програмою єОселі українці взяли кредити на придбання понад 1800 квартир та 21 приватного будинку. Загальна сума виданих іпотечних кредитів – 3 млрд грн. Від початку дії програми кредити вже отримали 8 160 родин на 12,5 млрд грн. Майже 1 000 з цих іпотечних кредитів отримали військовослужбовці та силовики, 174 кредити – педагоги та науковці, 140 – медики. Так заступниця Міністра економіки України Надія Бігун повідомила, що минулого тижня українці отримали за програмою єОселі 214 кредитів на 356 млн грн, серед яких: кредити під 3% отримали 122 військовослужбовці та силовики, 18 педагогів, 10 медиків та 7 науковців; кредити під 7% отримали 48 українців без власного житла, 4 ВПО та 5 ветеранів. Найчастіше кредити брали для придбання житла на вторинному ринку (171 кредит) та у забудовника (37). Також 6 українців взяли кредити на купівлю квартири в будинку, який будується. Найбільше іпотечних кредитів взяли мешканці: Київської області – 55; міста Києва – 41; Одеської області – 16; Львівської області – 13; Рівненської області – 10 [5].

Проблема житлового будівництва посилюється тим, що поряд зі зниженням об’ємів будівництва житла в Україні, зокрема нового, підвищується кількість тих, хто потребує власного житла, зокрема внаслідок внутрішньо-переміщених осіб, яких обліковано Міністерство реінтеграції 4,8 млн осіб. Крім того, учасники програми все ще переважно обирають житло на вторинному ринку.

Збільшення гнучкості та привабливості іпотечних програми «єОселя» може підвищити шанси первинного ринку в боротьбі за покупця і для таких змін необхідно зниження першого внеску до 10%, що підвищить високу динаміку будівництва, гарантує добудову об’єкта і дасть надію на розвиток первинного ринку нерухомості.

### *Список використаних джерел*

1. Загальна сума збитків, завдана інфраструктурі України, зросла до майже \$155 млрд – оцінка KSE Institute станом на січень 2024 року. URL: <https://kse.ua/ua/about-the-school/news/zagalna-suma-zbitkiv-zavdana-infrastruktur-ukrayini-zroslo-do-mayzhe-155-mlrd-otsinka-kse-institute-standom-na-sichen-2024-roku/>
2. Деякі питання забезпечення приватним акціонерним товариством “Українська фінансова житлова компанія”: постанова КМУ від 02.08.2022 р. № 856. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/856-2022-p#Text>
3. Правила забезпечення доступного іпотечного кредитування громадян України Приватним акціонерним товариством «Українська фінансова житлова компанія» за програмою «ЄОселя»: затв. протоколом правління ПрАТ «УКРФІНЖИТЛО» № 3 від 24.01.2024 р. URL: <https://ukrfinzhytlo.in.ua/e-oselia/>
4. «Відсьогодні за програмою ЄОселя можна купувати приватні будинки і таунхауси». URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/vidsohodni-za-prohramoiu-ieoselia-mozhna-kupuvaty-pryvatni-budynky-i-taunkhausy>
5. ЄОселя: з початку 2024 року українці взяли кредити на придбання житла на 3 млрд грн. URL: <https://www.me.gov.ua/News/Detail?lang=uk-UA&id=5f694051-2a32-4de2-8d99-ef92c568ffaa&title=Oselia-ZPochatku2024-Roku>

**Ключові слова:** житлове будівництво; державна програма ЄОселя; іпотечне кредитування; повномасштабна війна.

**Keywords:** housing; the state program is Oselya; mortgage lending; full scale war.

*Бабалунга Олесь Михайлович*

*Національний університет «Одеська юридична академія»,  
аспірант кафедри господарського права та процесу*

## **МІЖНАРОДНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ АРБІТРАЖ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ**

Починаючи з 2014 року Україна впевнено обрала шлях до євроінтеграції, у зв'язку з цим наша держава зіштовхнулася з багатьма викликами, проте найжорстокішим серед них є військова агресія сусідньої держави. Один з ключових елементів євроінтеграції – це створення державою належних умов захисту прав суб'єктів господарювання, в тому числі через альтернативні способи вирішення спорів. Тому метою даної статті є аналіз практики застосування законодавства України щодо міжнародного комерційного арбітражу в умовах воєнного стану.

Загалом позиція українського законодавства залишається проарбітражною, не зважаючи на умови воєнного стану. Це підтверджується рядом позицій Верховного Суду.

У своїй постанові Верховний суд по справі № 824/83/23 зазначив, що при розгляді питань щодо скасування рішення міжнародного комерційного арбітражу повноваження національного суду є дуже обмеженим і останній не має повноважень щодо перегляду рішень МКАС по суті вирішення спору, та не може вдаватися до його повної перевірки чи переоцінки. Верховний суд зазначив, що “будучи альтернативним способом вирішення спорів, заснованих на добровільних домовленостях сторін, міжнародний комерційний арбітраж не функціонує у подібних до системи державного судочинства реаліях судового формалізованого підходу до процедури розгляду і вирішення спорів, є більш гнучким, дієвим та адаптивним інструментом. Таке розуміння визнає принципи арбітражного розгляду, лежить в основі проарбітражного підходу державних судів до питань скасування арбітражного рішення” [1].